

Stichting Stray Animal Association Netherlands
2e de Carpentierstraat 201
2595 HK Den Haag
info@saanetherlands.com

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Aan Zijne Excellentie, de Minister,
De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Den Haag, 2 oktober 2026

Betreft: URGENT – Brandbrief: Herplaatsing buitenlandse zwerfdieren dreigt onmogelijk te worden – duizenden dieren verliezen hun kans op een veilig thuis

Geachte heer van Essen,

Stichting SAAN¹ wendt zich – mede namens de 80 Nederlandse non-profit zwerfdierstichtingen die zich bij de Spreekbuis Zwerfdierstichtingen² hebben aangesloten – met grote urgentie tot u. Door de wijze waarop Europese regelgeving momenteel door het ministerie en de NVWA wordt geïnterpreteerd en gehandhaafd (zie *Bijlage 1*), dreigt de herplaatsing van geredde honden en katten naar Nederlandse adoptiegezinnen door non-profitorganisaties op korte termijn **onuitvoerbaar te worden**.

De betrokken zwerfdierstichtingen zetten zich, mede onder aanmoediging van Stichting SAAN, in voor een transparante en controleerbare werkwijze conform de geldende regels. Bonafide stichtingen zijn onder meer ingeschreven bij de KvK,

¹ Stichting Stray Animal Association Netherlands (SAAN) is een initiatief van vrijwilligers die zich inzetten voor buitenlandse zwerfdieren. Sinds 2021 ondersteunt SAAN zwerfdierstichtingen bij vraagstukken rond de legale import en registratie van buitenlandse honden en katten en voert zij hierover overleg met onder meer het ministerie van LNV, de NVWA en RVO. SAAN werkt momenteel aan de ontwikkeling tot brancheorganisatie voor Nederlandse zwerfdierstichtingen.

² De Spreekbuis Zwerfdierstichtingen is een onafhankelijk centraal overlegorgaan waarin Nederlandse zwerfdierstichtingen gezamenlijk knelpunten bespreken en breed gedragen adviezen formuleren voor het ministerie van LNV. De Spreekbuis is op verzoek van het ministerie opgezet.

beschikken over een UBN en TRACES NT-registratie, een vakbekwaamheidsdiploma en houden een in- en uitslagregister bij. Daarmee zijn de herkomst, het vervoer en de bestemming van dieren controleerbaar.

Toch dreigt juist voor deze organisaties het werk onuitvoerbaar te worden. Niet door nieuwe wetgeving, maar doordat **regels voor commerciële dierenhandel in de praktijk ook worden toegepast op vrijwilligersorganisaties** die zonder winstoogmerk honden en katten uit noodsituaties redden en in Nederland herplaatsen.

De sector baseerde haar werkwijze mede op overheidsinstructies uit 2021 over thuislevering, TRACES en registratie, verstrekt via webinars en een Q&A-document. Onderdelen van die werkwijze worden inmiddels niet meer geaccepteerd, zonder dat deze wijziging duidelijk aan de stichtingen is gecommuniceerd. Dieren moeten volgens de huidige uitleg óf rechtstreeks bij de adoptant thuis worden afgeleverd, óf eerst 48 uur in een toegestane inrichting verblijven. Rechtstreekse thuislevering is voor organisaties met adoptanten verspreid over heel Nederland vaak praktisch onuitvoerbaar; verblijf in een inrichting is voor de meeste vrijwilligersorganisaties eveneens praktisch onuitvoerbaar en bovendien onwenselijk, aangezien onderzoek wijst op stress bij honden en katten in opvangomgevingen.³⁴⁵ **De vraag van de Spreekbuis uit maart 2026 om bewijs dat het Q&A-document formeel is ingetrokken, blijft vooralsnog onbeantwoord.**

ACHTER IEDER REGISTRATIENUMMER ZIT EEN LEVEND DIER

Achter transportvergunningen, registraties en unieke bedrijfsnummers (UBN's) gaan honden en katten schuil die **pijn, angst en verwaarlozing** hebben gekend.

Honden zoals Scotty en Valerie (zie *Bijlage 2*) werden gered uit uitzichtloze situaties, zoals langs de weg. Voor veel van deze dieren kan adoptie in Nederland het verschil betekenen tussen een uitzichtloze situatie en een veilig thuis.

Van het huidige handhavingssysteem dreigen niet alleen honden en katten, maar ook mensen de dupe te worden. Nederlandse adoptanten wachten op een dier dat

³ Van der Laan, J.E., Vinke, C.M. & Arndt, S.S. (2022), "Evaluation of Hair Cortisol as an Indicator of Long-Term Stress Responses in Dogs in an Animal Shelter and After Subsequent Adoption", *Scientific Reports*, 12, 5117. <https://doi.org/10.1038/s41598-022-09140-w>

⁴ Wojtaś, J., Czyżowski, P., Kaszycka, K., Kaliszyk, K. & Karpiński, M. (2024), "The Impact of Environmental Enrichment on the Cortisol Level of Shelter Cats", *Animals*, 14(9), 1392. <https://doi.org/10.3390/ani14091392>

⁵ Stephen, J. & Ledger, R. (2006), "A Longitudinal Evaluation of Urinary Cortisol in Kennelled Dogs, *Canis familiaris*", *Physiology & Behavior*, 87(5), 911–916. <https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2006.02.015>

zij bewust een thuis willen bieden. Vrijwilligers zetten zich soms jarenlang, vaak dagelijks, in voor de opvang, verzorging en herplaatsing van deze dieren (zie *Bijlage 3*).

Een vrijwilliger verwoordt dat als volgt: “Vijf jaar geleden heb ik mijn betaalde baan opgezegd om mij vrijwillig, 24/7, te kunnen inzetten om buitenlandse zwervhonden en -katten via adoptie een betere toekomst te geven in Nederland. Dit vrijwilligerswerk biedt mij vreugde, voldoening en betekenis.”

Wanneer transporten stilvallen, raakt dat een **hele keten van mensen en dieren**. Voor een hond op een dodingslijst is een transport geen logistieke aangelegenheid en geen tijdelijke vertraging. Het kan het verschil betekenen tussen wel of niet op tijd worden gered. Voor adoptanten en vrijwilligers kan een maandenlang voorbereide redding zo abrupt eindigen.

RESCUE IS GEEN DIERENHANDEL

Het belang van strenge regels voor diergezondheid en transport staat niet ter discussie. Door de Europese regelgeving valt ook non-profit herplaatsing van geredde zwervdieren onder regels voor economisch diertransport.

Vrijwilligersorganisaties zonder winstoogmerk krijgen daardoor te maken met een juridisch kader dat ook geldt voor professionele en grootschalige vervoerders van dieren.

ZONDER BRONAANPAK BLIJFT ADOPTIE NOODZAKELIJK

Landen moeten hun eigen zwervdierenprobleem aanpakken. Dat onderschrijven wij: structurele oplossingen vragen om sterilisatie en castratie, veterinaire zorg, registratie, voorlichting en verantwoord eigenaarschap. **Nederlandse zwervdierstichtingen dragen daar ook actief aan bij, onder meer door ter plaatse sterilisatie- en castratieprojecten, medische zorg, lokale opvang en voorlichting te ondersteunen.** Wetenschappelijk onderzoek onderstreept het belang van zo’n integrale aanpak.⁶⁷

⁶ Wetenschappelijk onderzoek naar de beheersing van zwervhondenpopulaties wijst op het belang van een integrale aanpak, waarin onder meer sterilisatie en castratie, veterinaire zorg en vaccinatie, opvang en herplaatsing, registratie en voorlichting over verantwoord eigenaarschap worden gecombineerd. Een systematische review van 39 studies uit 15 landen concludeert dat met name vruchtbaarheidscontrole een belangrijke rol speelt bij het terugdringen van zwervhondenpopulaties. Zie o.a.: Smith et al. (2019), *The Effectiveness of Dog Population Management: A Systematic Review*, *Animals*, 9(12), 1020.

⁷ Recent onderzoek bevestigt dat duurzame beheersing van zwervhondenpopulaties meerdere, samenhangende interventies vereist. Een recente overzichtsstudie naar de sociaaleconomische aspecten van dog population management behandelt sterilisatie, vaccinatie, identificatie en registratie, opvang en adoptie/herplaatsing als onderdelen van dergelijke programma’s. Zie o.a.:

De realiteit is echter dat deze **structurele aanpak** in veel landen **tekortschiet**. Er bestaat bovendien geen Europese verplichting die lidstaten dwingt tot grootschalige sterilisatie- en castratieprogramma's voor zwerfdieren.

Europa telt meer dan 100 miljoen dieren op straat en in opvang- en dodingsstations (zie *Bijlage 4*).⁸ Het beperken van adoptie naar Nederland vermindert het aantal zwerfdieren niet en leidt niet automatisch tot beter beleid in de landen van herkomst. Het neemt wél een bestaande mogelijkheid weg om dieren uit deze situatie te redden. Voor **dieren op een dodingslijst** kan het **wegvallen van die route fataal zijn**.

“MAAR ER ZIJN TOCH GENOEG DIEREN IN NEDERLANDSE ASIELEN?”

Nederlandse asielhonden verdienen een passend thuis, maar het adoptieaanbod dekt de vraag niet. Volgens de NVWA leidt de grote vraag en het lage aanbod tot veel import.⁹ Ook KPMG bevestigt dat import een substantieel deel van de Nederlandse hondenaanwas vormt.¹⁰

Wanneer buitenlandse rescue-adoptie wordt beperkt, verdwijnt die vraag niet. Mensen zullen elders naar een hond zoeken, bijvoorbeeld bij fokkers, handelaren en online aanbieders. Daarmee ontstaat het risico dat een groter deel van de **vraag verschuift naar minder transparante of zelfs malafide handelskanalen**.¹¹ Juist vanuit dier- en volksgezondheid is dat onwenselijk: bij bonafide rescueorganisaties worden dieren gechipt en gevaccineerd en grensoverschrijdende transporten via TRACES geregistreerd. Herkomst en verplaatsing blijven daarmee controleerbaar.

DE BELEIDSMATIGE KNELPUNTEN

Ghimire, R., Mohanty, P., Hiby, E., Larkins, A., Dürr, S., & Hartnack, S. (2025). Socio-economic assessment of dog population management systems: A scoping review. *Frontiers in Veterinary Science*, 12, 1519913. <https://doi.org/10.3389/fvets.2025.1519913>

⁸ VIER VOETERS, Groot dierenwelzijnsprobleem: 100 miljoen zwerfdieren in Europa, ANP Persportaal, 2 augustus 2024, <https://persportaal.anp.nl/artikel/719eec77-d2b3-4573-9e5f-0aea09c32677/groot-dierenwelzijnsprobleem-100-miljoen-zwerfdieren-in-europa>

⁹ Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), *Inspectieresultaten dierenwelzijn en diergezondheid huisdieren 2021*, 24 januari 2023, <https://www.nvwa.nl/documenten/dierenwelzijn/welzijn/inspectieresultaten/inspectieresultaten-dierenwelzijn-en-diergezondheid-huisdieren>

¹⁰ KPMG Advisory N.V., *Impactanalyse EU-voorstel Verordening welzijn en traceerbaarheid van honden en katten*, 4 juni 2025, p. 26, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2025/06/30/impactanalyse-eu-voorstel-verordening-welzijn-en-traceerbaarheid-van-honden-en-katten>

¹¹ Bij bonafide rescueorganisaties worden dieren gechipt en gevaccineerd en worden grensoverschrijdende transporten via TRACES geregistreerd. Herkomst en verplaatsing zijn daarmee controleerbaar. De NVWA waarschuwt juist bij illegale hondenhandel voor dieren die onvoldoende gevaccineerd of gesocialiseerd zijn en voor illegale import waarbij onder meer chips, rabiësvaccinaties of correcte gezondheidscertificaten ontbreken.

Reddingswerk behandeld als economische activiteit

Europese regelgeving merkt ook het zonder winstoogmerk redden en herplaatsen van zwerfdieren aan als economische activiteit. Daardoor krijgen vrijwilligersorganisaties die dieren redden te maken met een juridisch kader dat ook geldt voor professionele en grootschalige vervoerders van dieren. De toepassing daarvan dreigt het non-profit rescuewerk in de praktijk onuitvoerbaar te maken.

Gebrek aan rechtszekerheid

De sector heeft haar werkwijze mede gebaseerd op overheidsinstructies uit 2021. Wanneer die uitleg later verandert zonder duidelijke vervangende werkinstructie, ontbreekt de rechtszekerheid die organisaties nodig hebben. Dit speelt in het bijzonder bij de uitleg van het begrip ‘rechtstreeks’. Daardoor zouden dieren óf rechtstreeks bij individuele adoptanten thuis moeten worden afgeleverd, óf eerst **48 uur in een toegestane inrichting** moeten verblijven – voor veel vrijwilligersorganisaties praktisch onuitvoerbaar. Wij vragen daarom om een juridische beoordeling die niet alleen uitgaat van de **letter van de regelgeving**, maar ook van **doel en strekking**: diergezondheid, traceerbaarheid en verantwoord transport.

Onuitvoerbare transport- en overdrachtsregels

De huidige uitleg maakt transport en overdracht vrijwel onuitvoerbaar: adoptanten wonen verspreid over Nederland en veel stichtingen missen een toegestane inrichting voor het verplichte 48-uursverblijf. Het knelpunt is de **locatie-eis**: bij een adoptant of gastgezin is dat verblijf wel uitvoerbaar.

Inconsistente uitvoering

Daar komt bij dat stichtingen in de praktijk melding maken van uiteenlopende uitleg van registratie-, UBN- en afleveringsregels. Daardoor is voor vrijwilligersorganisaties **onvoldoende voorspelbaar** welke werkwijze bij controles wordt geaccepteerd. Concrete voorbeelden en de juridische achtergrond hiervan zijn opgenomen in *Bijlage 1*.

Jarenlang overleg zonder werkbare oplossing

De sector probeert deze knelpunten al jarenlang in overleg met het ministerie, de NVWA en RVO op te lossen. Op verzoek van het ministerie werd in 2025 de Spreekbuis Zwerfdierstichtingen opgericht om knelpunten te inventariseren en oplossingen aan te dragen. Toch ontbreekt nog steeds een **werkbare en**

rechtszekere oplossing. Het laatste overleg vond, na zestien weken uitstel, op 24 september 2026 plaats. Doordat

de jurist van het ministerie op het laatste moment verhinderd was, konden juist de cruciale juridische knelpunten niet worden besproken. Een juridisch vervolgoverleg is toegezegd; ondertussen blijven de onzekerheid en praktische gevolgen voortbestaan.

ONZE VRAGEN AAN DE TWEEDE KAMER

Wij vragen niet om een vrijstelling van dierenwelzijns- of diergezondheidsregels. Wij vragen om uitvoerbaar en proportioneel beleid dat rekening houdt met de specifieke aard van transparant, non-profit rescuewerk.

Wij verzoeken de Commissie het ministerie dringend te vragen om:

- **op zeer korte termijn tot een juridisch houdbare, diervriendelijke én praktisch uitvoerbare oplossing te komen** die bonafide zwervedierstichtingen in staat stelt hun rescue- en herplaatsingswerk voort te zetten op een manier die voor hen werkzaam is;
- **de noodzaak en proportionaliteit van de huidige interpretatie en toepassing van de wet- en regelgeving te onderbouwen**, in het bijzonder waar het gaat om centrale overdracht, het begrip 'rechtstreeks' en de 48-uursregel;
- **te voorkomen dat lopend juridisch en bestuurlijk overleg wordt ingehaald door handhaving**, waardoor transporten feitelijk onmogelijk worden voordat een werkbare oplossing is bereikt;
- **het op 24 september 2026 gestarte overleg binnen redelijke termijn voort te zetten**, inclusief het toegezegde juridische vervolgoverleg, en daarbij samen met de betrokken vertegenwoordigers van zwervedierstichtingen naar een werkbare oplossing te zoeken;
- **zich waar nodig ook in Europees verband uit te spreken voor verduidelijking of aanpassing van regels** wanneer blijkt dat het bestaande Europese kader onvoldoende ruimte biedt voor proportionele toepassing op non-profit rescueorganisaties.

Wij vragen u dringend te voorkomen dat bureaucratische belemmeringen het redden van deze dieren onmogelijk maken.

Want als adoptie stopt, verdwijnt het zwervedierenprobleem niet. Meer dieren blijven achter op straat of dreigen in dodingsstations terecht te komen. Terwijl hier in

Nederland een gezin wacht, een mand klaarstaat en voor die hond een heel ander leven had kunnen beginnen.

Met vriendelijke groet,

Aurelia Huijbregts

Voorzitter Stichting SAAN

(mede namens de 80 bij de spreekbuis aangesloten Nederlandse
zwerfdierstichtingen)

SAANetherlands

Erwin Vermeulen

Campagneleider Animal Rights

Bijlage 1: *Juridische toelichting*

Bijlage 2: *Twee honden achter de cijfers – Scotty en Valerie*

Bijlage 3: *Aanvullende getuigenissen van adoptanten en vrijwilligers*

Bijlage 4: *Foto's uit een dodingsstation*

Bijlage 1 – Juridische toelichting

a. Huidige praktijk

Nederlandse zwerfdierstichtingen bemiddelen bij de adoptie van honden en katten uit asielen in andere EU-lidstaten en derde landen. Wanneer meerdere dieren vanuit één buitenlands asiel naar Nederlandse adoptanten reizen, worden zij doorgaans gezamenlijk naar Nederland vervoerd (bijvoorbeeld via een transportwagen). Op een centrale plek worden de dieren ‘overgeladen’ naar het voertuig van de adoptant of gastgezin van het dier in kwestie. Door het overladen op een centrale plek wordt voorkomen dat de transportwagen uit het buitenland langs alle adoptiegezinnen moet gaan. Deze al jarenlange gehanteerde werkwijze zorgt ervoor dat de totale vervoersduur voor de dieren beperkt wordt.

De huidige uitvoeringspraktijk waar het ministerie en de NVWA nu op aansturen, sluit zowel centrale overdracht (overladen) als rechtstreekse aflevering bij de adoptant uit. Volgens de huidige uitleg moeten rescueorganisaties de dieren naar een erkende inrichting brengen, waarbij de dieren daar gedurende 48u moeten worden gehouden voordat zij door de adoptanten kunnen worden opgehaald.

b. Juridisch kader

Het Europese kader voor de verplaatsing van gehouden landdieren tussen lidstaten is in hoofdzaak neergelegd in Verordening (EU) 2016/429 betreffende overdraagbare dierziekten (de Animal Health Regulation, AHR). Artikel 126, tweede lid, bepaalt dat exploitanten de noodzakelijke maatregelen moeten treffen om ervoor te zorgen dat gehouden landdieren die naar een andere lidstaat worden verplaatst, rechtstreeks naar hun plaats van bestemming in die andere lidstaat worden verzonden, behoudens de in die bepaling genoemde uitzondering voor een noodzakelijke stop met het oog op dierenwelzijn.

Daarnaast is de Europese regelgeving inzake het vervoer van dieren van belang. Verordening (EG) nr. 1/2005 regelt de bescherming en het welzijn van levende gewervelde dieren tijdens het transport binnen de Europese Unie. Het hoofddoel is

het voorkomen van letsel en onnodig lijden van dieren tijdens commercieel vervoer. Deze verordening stelt eisen aan het vervoer en bepaalt onder meer dat dieren zonder oponthoud tot de plaats van bestemming moeten worden vervoerd. De verordening beschouwt het laden, lossen en overladen als activiteiten die onderdeel kunnen uitmaken van het vervoer.

Naast deze Europese regels gelden in Nederland de bepalingen van het Besluit houders van dieren. Artikel 3.6 van dit besluit stelt voorwaarden aan onder meer het afleveren, het houden ten behoeve van opvang en daarmee samenhangende activiteiten met gezelschapsdieren. Artikel 3.7 bepaalt dat de in artikel 3.6 bedoelde activiteiten worden verricht in een inrichting die overeenkomstig artikel 3.8 bij de minister is aangemeld. Artikel 3.8 voorziet in de aanmelding en registratie van dergelijke inrichtingen.

c. Toepassing in de huidige uitvoeringspraktijk

De relevante bepalingen raken daarmee aan drie verschillende aspecten van de werkwijze: de regels voor de verplaatsing van de dieren vanuit andere lidstaten of derde landen naar Nederland, de regels ter bescherming van het welzijn van de dieren tijdens transport en de regels over de plaats waar bepaalde activiteiten met gezelschapsdieren mogen plaatsvinden. In de huidige uitvoeringspraktijk wordt het vereiste van rechtstreeks vervoer in samenhang met de Nederlandse inrichtingseisen door het ministerie en de NVWA toegepast op de overdracht van de dieren na aankomst in Nederland.

Daarbij wordt een centraal overdrachtpunt dat niet als inrichting is geregistreerd, **niet** als toegestane locatie voor de overdracht aan de adoptanten aangemerkt. Volgens de huidige uitleg van het ministerie betekent dit dat de dieren niet op een centraal overdrachtpunt aan de adoptanten kunnen worden overgedragen en dat ook rechtstreekse aflevering bij de individuele adoptant niet als toegestane route wordt aangemerkt. De dieren zouden dan via een geregistreerde inrichting moeten worden overgedragen en daar gedurende 48u moeten verblijven.

d. Het knelpunt

Het gevolg is dat de jarenlange logistieke werkwijze van zwervdierstichtingen ernstig wordt belemmerd. Het gebruik van één centraal overdrachtpunt is juist ingericht op het gezamenlijk vervoeren van meerdere dieren en het vervolgens efficiënt verdelen daarvan over de adoptanten. Individuele aflevering betekent dat een vervoermiddel meerdere, verspreid gelegen adressen moet aandoen. Gebruik van een

geregistreerde inrichting veronderstelt daarentegen dat een daarvoor geschikte en geregistreerde locatie beschikbaar is en brengt bovendien een extra verblijf van 48 uur met zich mee.

Het juridische knelpunt ligt daarmee in de wijze waarop de Europese voorschriften over rechtstreeks vervoer en de Nederlandse voorschriften over geregistreerde inrichtingen in de uitvoeringspraktijk op deze specifieke vorm van adoptievervoer worden toegepast.

Voor zwervdierstichtingen die niet over een geregistreerde inrichting beschikken, leidt die toepassing in de praktijk tot routes die organisatorisch en logistiek fundamenteel afwijken van de huidige, logische werkwijze. Deze werkwijze is voor veel organisaties praktisch niet uitvoerbaar.

Dit raakt in de eerste plaats de dieren, omdat de door het ministerie voorgestelde werkwijze kan leiden tot een aanzienlijk langere reistijd of tot een verblijf van 48 uur op een voor hen onbekende plek, waarbij zij stress en angst kunnen ervaren. Voorts zorgen deze gevolgen en de daarmee samenhangende transportvereisten ervoor dat de financiële haalbaarheid van herplaatsingen op spanning komt te staan, omdat een langer transport of 48 uur verblijf in een inrichting extra kosten met zich meebrengt. Daarmee ontstaat een concreet uitvoerbaarheidsprobleem dat de kern van het belangeloze werk van organisaties raakt.

De huidige impasse ontstaat echter niet door nieuwe Europese regelgeving, maar door de wijze waarop bestaande Europese regels in Nederland worden geïnterpreteerd en toegepast. Met name de huidige uitleg van het begrip 'rechtstreeks' maakt bij wegtransporten centrale overdracht aan adoptanten problematisch. Daarnaast wordt rechtstreekse aflevering bij de individuele adoptant volgens de huidige uitleg van het ministerie niet als toegestane route aangemerkt. De dieren zouden volgens deze uitleg eerst 48 uur op een toegestane inrichting moeten verblijven. Deze situatie is voor veel vrijwilligersorganisaties praktisch onuitvoerbaar: adoptanten wonen verspreid over heel Nederland en veel stichtingen beschikken niet over een eigen of andere toegestane inrichting waar de dieren 48 uur kunnen verblijven.

Bonafide stichtingen laten dieren medisch en gedragsmatig onderzoeken, chippen en vaccineren en registreren hun transporten via TRACES. De discussie gaat dus niet over de noodzaak van controle of diergezondheid, maar over de plotseling veranderde interpretatie van bestaande wet- en regelgeving die het non-profit rescuewerk in Nederland praktisch onmogelijk dreigt te maken.

Bijlage 2 - twee honden achter de cijfers en getuigenissen van adoptanten en rescuevrijwilligers

Scotty – van vechten om te overleven naar een gelukkig hondenleven

Scotty werd samen met zijn broertje gevonden in een rivierbedding in Spanje, ernstig uitgedroogd en extreem verwaarloosd. Zijn lichaam was zo verzwakt dat een lange periode van behandeling en herstel volgde.

Maandenlang verbleef Scotty in de kliniek en doorliep hij een intensief revalidatietraject. Hij vocht voor zijn leven, terwijl zijn redders hem de medische zorg, voeding en aandacht gaven die hij nodig had om langzaam weer op krachten te komen.

Een jaar later is Scotty bijna niet meer te herkennen. De hond die ooit uitgeput en verwaarloosd in een rivierbedding lag, is nu gezond en vooral: gelukkig. Hij hoeft niet meer te vechten om te overleven. Hij kan eindelijk doen wat iedere hond zou moeten kunnen doen: ontspannen, spelen, genieten van aandacht en zich veilig voelen.

De foto's laten zien wat een tweede kans werkelijk betekent. Scotty is niet alleen gered van de dood; hij heeft een leven gekregen waarin hij gelukkig kan zijn.

Foto's: Scotty vlak nadat hij ernstig uitgedroogd en verwaarloosd werd gevonden (links), en een jaar later: gezond, ontspannen en gelukkig bij adoptant in Nederland (rechts).

Valerie – aangereden en voor dood achtergelaten, nu gelukkig in Limburg

Valerie werd in Italië langs de kant van de weg gevonden. Iemand had de lokale rescueorganisatie gebeld met de melding dat er een hondje rustig lag te slapen. Dat wekte direct argwaan bij een vrijwilliger: een hond gaat niet zomaar zo rustig langs een drukke weg liggen. Er moest iets aan de hand zijn.

Dat bleek inderdaad zo te zijn. Valerie's poot hing los en haar oog was zwaar beschadigd. Op kosten van de rescueorganisatie werd ze geopereerd. Haar oog moest worden verwijderd en haar poot werd hersteld.

Inmiddels is Valerie geadopteerd door een gezin in Limburg. Ze zijn dolgelukkig met haar – en Valerie met hen. Voor haar begon in Limburg een nieuw leven.

Foto's: Valerie, na aanrijding voor dood achtergelaten met een gebroken poot en een zwaar beschadigd oog (links), en veilig en ontspannen in haar mandje bij haar adoptiegezin in Limburg (rechts)

Waarom deze twee honden ertoe doen

Scotty en Valerie zijn geen administratieve dossiers. Het zijn honden die gered konden worden omdat iemand besloot dat hun leven niet voorbij mocht zijn.

Wanneer transporten door onuitvoerbare regelgeving stilvallen, gaat het dan ook niet alleen om vergunningen, registraties of logistiek. Achter iedere hond zit een leven. Een hond op een dodingslijst kan niet wachten tot een beleidsprobleem is opgelost. En voor iedere hond die wél gered wordt, staat er in Nederland een gezin klaar: met een naam, een mand en een plek in hun hart.

Bijlage 3 – Getuigenissen van vrijwilligers en adoptanten

Stichting SAAN heeft vrijwilligers en adoptanten gevraagd wat het redden en herplaatsen van buitenlandse zwerfdieren voor hen betekent en welke gevolgen het wegvallen van de adoptieroute naar Nederland volgens hen zou hebben. De reacties komen van onder anderen vrijwilligers die zich inzetten voor dieren op locatie en in Nederland, en van mensen die zelf een buitenlandse rescuehond of -kat hebben geadopteerd. Hieronder volgt een selectie.

“Haar tweede kans had niet mogen afhangen van waar ze geboren is”

Een Nederlandse adoptant van een hond die uit een Spaans dodingsstation werd gered, schrijft:

“Onze hond is gered uit een buitenlands dodingsstation en woont nu veilig en gelukkig bij ons thuis in Nederland. Haar tweede kans had niet mogen afhangen van waar ze geboren is.”

Deze getuigenis raakt aan wat voor veel betrokkenen de kern van de discussie is. Niet óf regels voor diergezondheid, dierenwelzijn en toezicht belangrijk zijn – dat zijn ze – maar of die regels zo worden toegepast dat zorgvuldig georganiseerde herplaatsing van geredde dieren naar Nederland mogelijk blijft.

“Een dier kiest er niet voor waar hij geboren wordt”

Een andere adoptant, die zelf drie buitenlandse rescuehonden heeft, schrijft:

“Een dier kiest er echter niet voor waar hij geboren wordt. [...] Mijn honden hadden ooit de pech om op straat, bij een dierenhoarder en bij een broedfokker in Spanje terecht te komen. Nu leven ze hun beste leven bij ons thuis. Dierenliefde kent geen grenzen en zou het ook niet moeten hebben!”

Voor deze adoptanten gaat buitenlandse adoptie niet simpelweg om een voorkeur voor een bepaald type hond. Het is een bewuste keuze om een dier dat al bestaat en in nood verkeert een veilig thuis te bieden.

“Adoptie is de cruciale doorstroom”

Een Nederlandse rescuevrijwilliger beschrijft waarom adoptie niet alleen gevolgen heeft voor het dier dat wordt geadopteerd, maar ook voor de dieren die achterblijven:

“Adoptie is de cruciale doorstroom die ruimte maakt in onze opvang; valt die stil, dan moeten we dieren weigeren of terugzetten.”

Opvangcapaciteit is beperkt. Wanneer een gered dier wordt herplaatst, komt er een plek vrij voor een volgend dier dat hulp nodig heeft. Wanneer herplaatsing en transport naar Nederland stilvallen, raakt daardoor niet alleen het dier dat op adoptie wacht, maar kan ook de doorstroom binnen de opvang tot stilstand komen.

“Mijn niet-werkende leven zou letterlijk in elkaar storten”

De gevolgen raken niet alleen de dieren. Achter de rescueorganisaties staat een grote groep vrijwilligers die vaak een aanzienlijk deel van hun vrije tijd aan dit werk besteedt. Voor sommigen is die inzet een belangrijk onderdeel van hun dagelijks leven en geeft zij betekenis en voldoening. Een vrijwilliger schrijft:

“Zonder te overdrijven... elke dag ben ik bezig met de Zwerfdierenstichting. Mijn niet-werkende leven zou letterlijk in elkaar storten. Heb nu al paniek bij het idee alleen al. Mijn hart huilt als ik alleen al aan die buitenlandse dieren denk die tussen wal en schip gaan vallen.”

Het mogelijk wegvallen van deze adoptieroute raakt daarmee ook de mensen die zich soms jarenlang intensief en onbetaald hebben ingezet voor de opvang en herplaatsing van deze dieren. Zij zien niet alleen hun vrijwilligerswerk onder druk komen te staan, maar worden geconfronteerd met de wetenschap dat dieren waarvoor zij zich verantwoordelijk voelen mogelijk niet langer geholpen kunnen worden via de bestaande route naar Nederland.

“Omdat we alles op alles moeten blijven zetten”

Een adoptant verwoordt de urgentie als volgt:

“Waarom? Omdat we alles op alles moeten blijven zetten om honden weg te halen uit de hel. Een hond die geboren wordt in een land waar hij vanaf dag één wordt achtervolgd, verdient een uitweg uit die hel. Als wij die uitweg wegnemen, laten we deze dieren over aan een lot dat niemand – mens of dier – zou moeten dragen.”

Deze verhalen laten zien wat er achter de beleidsdiscussie schuilgaat. Waar het debat noodzakelijkerwijs gaat over regelgeving, transportvoorwaarden, registraties en toezicht, gaat het voor de betrokken organisaties, vrijwilligers en adoptanten tegelijkertijd over concrete dieren die nu al bestaan en nu al afhankelijk zijn van opvang en herplaatsing.

Als de adoptieroute naar Nederland wegvalt, verdwijnen deze dieren niet. Ook de omstandigheden waarin zij verkeren verdwijnen daarmee niet. Wat wél verdwijnt, is één van de beperkte mogelijkheden om hen uit die situatie te halen en een veilig thuis te bieden.

Bijlage 4 – Foto's uit een dodingsstation

Foto: Metalen hokken waarin katten moeten wachten totdat ze worden gedood

Deze foto, gemaakt door een van de bij de Spreekbuis aangesloten stichtingen, toont de installatie in een dodingsstation in Spanje. De metalen kooien maken pijnlijk zichtbaar wat het woord 'dodingsstation' in de praktijk kan betekenen: een hond die hier terechtkomt, kan letterlijk achter een metalen deur wachten op zijn dood.

Bij doding met gas worden dieren in een afgesloten ruimte blootgesteld aan een gas totdat zij het bewustzijn verliezen en overlijden. Dit is niet hetzelfde als het rustig laten inslapen van een individueel dier door middel van een injectie. Afhankelijk van het gebruikte gas, de concentratie en de omstandigheden kan blootstelling gepaard gaan met angst en lichamelijk ongemak voordat bewusteloosheid optreedt.

Foto's: honden in een dodingsstation

Dit zijn de honden over wie deze brief gaat. Geen nummers, geen transporteenheden, maar individuele dieren die achter tralies terecht zijn gekomen en afhankelijk zijn van mensen om daar weer uit te komen. Een van de honden steekt zijn poot door de spijlen en zoekt contact met de bezoeker. De andere staat tegen het hek van zijn kale verblijf.

Voor sommige honden kan rescue het verschil betekenen tussen de start van een leven bij een liefdevol adoptiegezin en achter deze tralies wachten op hun dood.